

Aqqalu C. Jerimiassen

UKA 2025/15b

Atassut

22. September 2025

Naalakkersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataa tunngavigalugu oqallinneq.

Naalakkersuisut Siulittaasuut

Naalakkersuisut Siulittaasuut Jens Frederik Nielsen, qujanaq ammaanermi oqalugiaammut imartuumut. Siulliullugulu aamma uagut Atassummiit uani Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinnissaat, qinigaaffillu nutaaq una aallartittoq allatorluinnaq misigaarput.

Qujanaq misiginneqatiginninnermik aallartittumik aallarniigavit. Uaguttaaq ilaqutaasunut, ikinngutaasunut, suleqaterpassuatsinnullu misiginneqataanerput Atassummiit anngukkusupparput.

Hans Enoksen, naak amerlanertigut politikkikkut aqqutissat pillugit isumaqatigiittanngikkaluarluta siunertarput ataasiuvoq – tassa nunaqqatitsinnut nunatsinnullu pitsaanerpaamik anguniagaqarneq. Ila maani inersuarmi oqqattarsimaqaagut. Hansillu ilisarnaatigivaa anillakkaangatta inussiarnersuuneq ikinngutinnersuunerlu. Anillakkutta qungujulaarneq illalaarneq. Tassuuna tunniussaa annertoqaaq, qujallutalu taanna anersaaq aamma uagut ingerlateqqissavarput tamanullu aamma kaammattuutigissallugu.

Hans Enoksen qujanaq. Eqqaaneqarnera ataqqinartuuli.

Qinigaaffik nutaaq. Pissutsit nutaat. Qinersineq annertuumik allannguisoq piffissami uani tikipparput. Innuttaasut suaarput akisussaaffilimmik, ataatsimoorfiusumik, oqarluartaaginnartoqarani ingerlatsisoqassasoq. Innuttaasummi tatigilluinnartariaqarpagut – nipaata ersarippoq. Kamassamik pilersitsiniarnerujussuaq naaggaarpaat, naammatsipput ingerlariaqqinnissarlu toqqarlugu.

Atassummiillu tamanna nuannaarutigingarlu Naalakkersuisooqataanissamut akuersaarpugut naak ukiorpaaluit illuatungiliuuttuusarsimagaluarluta. Naalakkersuisullu siulittaasuata akisussaaffik pillugu oqaaseqarnera uaguttaaq tamakkiisumik pingaarnertut tapersissavarput.

Naalakkersuisummi siulittaasuata oqaatigisai siornatigut siuliiniit tusartuareerpagut ukiut tamasa oqaatsit uteqqiattut – aasiit taakku. Siunertat kusanartut tamavitta isumaqataaffigisinnaasagut sulili annerusumik timitalerlugit timikkut misiginngisagut. Siunertat innuttaasunut neriuteqalersitsiuartut – qinikkanullu nunattalu karsianut artorsartitsingaartut kivissinnaanngisamik.

Piffissarli piviusorsiorfik tikipparput – oqaatsillu akisussaaffiup isumaanik inissiiffigisassatsinni. Siornatigummi oqaraangatta akisussaaffik, paasineqartarpoq tassa qinikkat akisussaaffimmik kivitsinerat. Akisussaaffiummi illuatungaannaaniisinnegartuarnerata uppersiinnarpaa sooq siunartarparujussuit kusanartut artorsassutaajuarsimmata piviusunngortikkuminaaqisumik.

Maanna tikipparput akisussaaqataaneq, uagut qinikkatut – pingaartumillu aamma innuttaasut akisussaaqataanerat. Tassa aqqutissarput. Naalagaaffinngorusunneq, nuna nammineertoq. Taakku oqaatsit

qivialaartigit. Nuna naalagaaffinngorusussinnaanngilaq, nuna nammineerusussinnaanngilaq. Inuiliuku nammineerusullutik suaartartut, inuinuku nunartik naalagaaffinngortikkusukkaat. Inuit – nunami innuttaasut nammineertut.

Tamanna 100%-mik taperseparput peqataaffigissallugulu. Inuit nammineertut. Inuit akisussaaffillit. Nammineernermi namminerpiq illit pigaat. Pisortanik qinikkanillu utaqqiinnaratik nammineq iliuuseqartut pilersorneqarnissamik naatsorsuteqaratik. Uagullu qinikkat suliassaraarput aporfissaasinnaasut suugaluarpata nassaaralugillu piiaanissatsinnik tulluarnerusumillu inatsisiliussalluta. Inuimmi innuttaasut tatigilluinnartariaqarpagut. Tatigaluta qinerpaatigit, aamma killormuanik kalaaleqatitta nammineersinnaanerata tatigilluinnartariaqarparput. Tassa Inuk Qitiutillugu.

Minnerunngitsumillu inuiaqatigiinni sanngiitsortatsinnut isumassueqataassalluta pisussaaffilerneqarnerput naammassisariaqarparput. Tamanna puigunngisaannassavarput. Tamannalu pissaq tamatta tamavitta sulisinnaassusillit immitsinnut pilersorsinnaalerutta, suaaginnarata “nammineerta”, suaartaannarata massilluta meeqqatsinnik ilaquuttatsinnillu pilersuigutta. Aaqqiissutissaq siunissamiinngilaq. Aaqqiissutissaq ullumikkorpiq aallarnelugu pilersitassaavoq, uanga illillu ullut tamaasa iliuutsitsinni. Tamatta akisussaaffipput. Allammi iliuuseqarnissaat utaqqiinnaraluarutsigu, allat isumalluutigiinnaraluarutsigit nikeriarnissaq ajornaqaaq.

Naalakkersuisut Siulittaasuata oqalugiaammini siullertut naartunaveersaasersuisimaneq eqqaavaa. Qulaajaanerullu inenera ilimagisatsinniit ajorneraqisoq paasivarput. Qularinngilaralu Inatsisartuni ilaasortat tamavitta isumaqatigiissasugut arnarpasuit eqqugaasimasut Naalagaaffimmiit utoqqatsernermut ilanngullugu taarsiivigineqassasut. Naalagaaffimmiit taamatut iliortoqarsimanera akuersaangilluinnarparput. Malitsigalugu suliaq inaarlugu tamatta maaniittugut Naalagaaffimmut sakkortuumik piumasaqaateqartarnissaq kaammattuutigissavarput.

Ajortut initusaraluaqisut aamma nuannaarutissagut eqqaasariaqarpagut. Atassummiimmi nuannaarutigivarput Naalakkersuisup Siulittaasuata inuussutissarsiuteqarneq inituumik oqaaseqarfigimmagu. Piffissanngorpormi suna tamaat qitiusumiit aqunneqarani inerisarneqaranilu suliffeqarfiit namminersortut aamma inissaqartinneqarnerulernissaat oqariartuutigineqarmat. Namminersorlutimmi inuussutissarsiuteqartut tassaapput nunap aningaasaqarnerata nappatissai pingaarnarpaat.

Namminersortummi sinngagineqartarnerat naammalerpoq. Aporfissalorsorneqaratimmi nersualaagassaapput. Inerisarniartigit aporfissaanillu piiaffigalugit. Oqaaseq nammineq uteqqippoq. Tassa inuit nammineerusuttut anersaavat namminersorlutik suliffeqarfiuteqartut, suliffissanillu pilersitsisut. Uanilu aamma takornialerisut aatsaat taamak pisariaqarlunnalerput. Nunarsuattami massakut nunarput qissimivaat. Nunatsinni periarfissarpassuarnut uipput uagut akorniagassatsinnik atorluarluarlugit aningaasarsiorfigalugillu. Tassa takornialerisut namminersortut suliassaat. Uagullu pisortaniit unammillernagit periarfissagissaartitassagut.

Peqqinnissaqarfipput. Ila ukiut qassit peqqinnissaqarfipput nilliaatigilerparput. Inuit inuunerat uani pineqarpoq. Inuppassuit kalaaleqaterpassuattalu inuunerat. Nalunngilaralu arlaannaataluunniit assortorunnangikkaatigit aaqqiinissamut sukataaruteqarutta. Taavami QANOQ? Aningaasarpassuarnik suli illikartitseqqissinnaavugut. Qujanartumilli Naalagaaffik silattuaqiartuaalerluni dk-mut peqqissariartortuttatsinnut akiligassaq tiguaat. Inuimmi inuunerat uani pineqarpoq.

Inuk peqqissoq - Inuk peqqissoq imminut pilersorsinnaavoq. Pingaaruteqarlunnarporlu peqqinneq eqqartortillugu aamma tarnikkut peqqissuuneq eqqartortarnissaa. Ajorluartumimmi ikinngutigut, ilaqquttagullu amerlavallaarujussuartut alianarujussuartumik imminut toqunnikkut annaanikuuagut. Tarnikkut ila suliassaqaqaagut. Piffissanngorporlu suli annerusumik tarnikkut peqqissuunissap ukkatarinerulernissaa. Uanilu Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni ilanngullu Atassummiit siunnersuutigarpurput tarnikkut peqqinnerulernissaq siunertaralugu tarnip pissusaanik oqaloqateqarnissamut periarfissat suli annertunerujussuarmik siuarsartariaqarneri.

Nunarput isorartoorsuuvoq, nammineeurlutalu toqqagaaarpurput inuiaqatigiittut kalaallit siammaseqisumik kulturitsinnilu pingaartitaaarpurput sumi nammineq najugaqassalluta toqqassallugu. Illoqarfiit anginerit, illoqarfiit mikinerit, nunaqarfiit. Kujataaniit avanersuarmut, kitaaniillu nunatta kangianut. Sumiiffimmiit sumiiffimmut unammillernartut, pingaartitalu assigiinngisaat. Ilinniartitaanikkut atorfeqarnikkullu inuuniarneq, aalisarnikkut piniarnikkullu inuussutissarsiuteqarneq. Meeqqat, inuusuttut, inersimasut, utoqqaat, avataaniillu tikisitat. Inuiaqatigiit katitigaanerit, inooriaatsikkullu suut toqqakkat. Tamakkerlugit maani inersuarmi eqqartorniarpagut tamakkiisumik qanoq aqqiivigissanerigut.

Naleqartitat assigiinngitsut, partiit tallimat, anginerit mikinerillu. Tamatta tusaaneqarusulluta sukataarpugut. Isumalluarpungalu. Maani Naalakkersuisooqatigiit taamak siammasitsigisumik suleqatigiinnitsinni tamat oqartussaaqataanerat ila atorluaqaarpurput. Innuttaasut kissaataat.

Nuannaarutigarpullu partiiannguugaluarluta illuatungiliuuttuunitsinni qinersisigut aamma sinnerlugit oqariartuutigisagut angusaqarfigisarsimagatsigit. Uppisitsiniaaneq aqqutiginnikkaluarlugu.

Aalisarneq suli nunatta aningaasarsiorneranut annerpaajuartillugu aamma suliassat naleqqussagassallu annertoqaat. Sukataarutigissavarpullu sumiiffinni aalisarneq ukioq naallugu ataavartumik ingerlanneqarnissaa. Periarfissat assigiinngillat. Annertunerusumillu aalisarneq aningaasarsiorfigissagutsigu pikkoriffiginerusassarput annerpaaq tassaavoq niuerneq. Niuillaqqinnerusariaqarpugut.

Taamaammallu aamma ilinniartitaanikkut ukiorpapiluunersuit kaammattuisoqartuartsimanera ila timitalertariaqalerparput. Kaammattuinerli naammanngilaq. Ilinniartitaanikkut periarfissat maanngaanniit suliarissavagut. Pingaarnerpaarli tassaavoq angajoqqaatut akisussaaffik. Angajoqqaatummi akisussaaffigaarpurput meeqqatta kaammattortuarnissaat, piareersimatillugit atuariartortinnissaat. Misigitillugillu aamma nammineeurlutik ilinniarnermi akisussaaffeqarlutik. Siunissami imminnut pilersorsinnaassappata, nunatta naalagaaffinngorniarnissaanik kissaateqaraanni, tassa aajuna aqut!

Ukiuni tulluuttuni sulisussaaleqineq suli annertusiartortillugu suli avataaniit tikisitat suliartortut takusaaaneruleriartuaaginnavissapput. Tamanna inuiattut aamma akisussaaqataaffigilluinnarparput. Ajorluartumimmi sulisinnaasut tamavimmik sulinngillat. Inuiaat Kalaallit nammineeirusukkunik sulisariaqarpurput. Suaartaannartoqarsinnaanngilarmi.

Uanilu isumarput ersarippoq. Akileraartarnikkut aqqissuusseqqittariaqarpugut. Sulinerullu pisartagaqaannarnermiit suli annertunerujussuarmik akilersinnaanerulernissaa oqariartortoqarmat Atassummiit isumalluarnartoqartipparput.

Utoqqalilerlutik soraarnerussutisiaqalersimasut suli sulerusuttut annerusumik periarfissinniartigit. Imaanngitsoq sulilaarunik pisartagaannik ilanngaassivigillattaalerlugit, naamik, nukiinuku pisariaqartitagut. Soorunalimi kaammattussavagut periarfissillugillu. Inuunerlu tamaat sulisimallutik eqqissillutik

toqqissillutillu qasuersaarsinnaanissaat aamma inuttut ataqqinnilluta pimoorunnerusariaqarputtaaq. Imaanngitsoq naammaqqataannartumik inuuniutissalissagigut.

Uanilu pineqartumi ileqqaarinissamut partiit tamatta isummagut ersarilluinnarput. Tamanna miserratiginavianngilarput. Nuannaarutigaaarpulli isummat assigiinngisitaaraluartut naaperiaanikkut suliarineqarsinnaasarmata, piffissamilu tulluuttumi aaqqiissuteqarnissaq siunertaralugu siammasissumik suleqatigiinnikkut misissuineq aallartisarneqaleruttorpoq. Nuannaarutigaaarpulli suliap ingerlanerani qaffakkiaartuaartitsineq unikaallatsinneqassammat, 50%-ilu sinnerlugu akileraarusersuineq atorunnaarsinneqarluni.

Nunatta aningaasaqarnera annertuumik misissortussanngorparput. Ilaajarlugulu innuttaasut akileraarutaannik atuipilunneq unitsinniagassaraarput. Assersuutigalugumi meeqqat ulloq unnuarlu angerlarsimaffiitut aningaasartuuterparujussuit annertusiartuinnavissut aaqqiivigisariaqalivissorpagut. Aningaasat meeqqanut atorneqassapput. Aningaasat siunertamut atorneqassapput. Sullissisut annertuumik kivitsisut soorunalimi akeqarput. Aningaasarsiorfissuattulli meeqqat atorneqassanngillat.

Meeqqammi atugarliortut ikilisassagutsigit suliaq annertoqaaq. Meerannguummi toqqanngisaannarpaa angerlarsimaffimmi toqqissisimananngitsumi atornerluiffiusumilu inunngussalluni. Angerlarsimaffimmi toqqissisimaffiunngitsut amerlavallaarujussuarneri takussutissaavoq ukiuni kingullerni 50-inngulersuni nammineerluta akisussaafeqarsimanitsinni kukkuluttorsimasugut. Kukkussutigummi naassaannngitsumik uteqqittuassanngikkutsigit allarluinnarmik eqqarsartariaqarpugut.

Innuttaasut isiginnaartuinnartut misigilersimasut tassaapput akisussaaqataannngitsutut misigisut, iliuusissaaaleqilersimasullu. Taamaallunilu inuiaqatigiinni kamassaq alliartulertarpoq. Taamaammat tulluarsorilluinnarpara, sulisinnatsinnilu qitiulluinnartutut akisussaaffiup qanoq paasineqarnera inissilluassallugu. Angajoqqaajullunimi akisussaaffik annertoqaaq. Tassa akisussaaffik annerpaaq. Politikkikkullu innuttaasut akisussaaffiinik arsaartorunnaartariaqarpagut, inuttut nammineersinnaaneq upperisariaqarparput, kalaallit tatiginerusariaqarpagut.

Nunarsuatsinniit nunarput qissimineqarpoq. USA-p presidentiata Trumpip nunarput sulii pilerigivaa, qularnanngilarlu piffissami aggersumi aamma suaaruteqaqqissasoq sulii tamanna attallugu. Nunarsuatsinnimi pissutsit ilungersunarsiartorput, sorsunnerit, nunarujussuit nukiminnik takutitsillutik sooranartuliortut assut ernumanarput. Pingaartumillu sillimaniarnikkut illersornissakkullu nunatta inissisimaffia qitiuleraluttuinnarluni.

Uteqqitsigulu qinersinerup kingorna suaarutigisarput. Kalaallit Nunaat tunin角度ngilarput, tunniunngilarput, USA-p nunallu allat tiguassanngilaat. Tamannalu siammasissorujussuarmik kattulluta maaniittugut oqariartuutigaarput ersarissumik. Innuttaasut tamanna ersarissumik piumasaraat. Kalaallit Nunatsinni toqqissisimaneq toqqarparput.

Ilaana - nunat tamalaat siammasinnerusumik suleqatigiumavagut, niueqatigiinneq siammasinnerusoq pilersikkumavarput. Aamma USA niueqatigerusupparput.

Danmark kiisami eqiilerpoq, iliuuserisimasatik paasiartulerpaat, iliuuseqarnissaminnullu piumassuseq takuttittalerpaat. Massakkut periarfissaraarput ersarissumik piumasaqaateqassalluta. Pisimasut pillugit, massakkut pisariaqartitagut pillugit, siunissarlu ungasinnerusoq pillugu oqaloqatigiinnerit aallartisaleruttorput. Atassummiit isumalluarpugut. Tassaammammi ukiorpassuarni Naalagaaffiup iluani

suleqatigiinneq annertunerusoq pillugu suaartaatigiuarsimasarput. Aataqqiitoorlugu Siverth K. Heilmann - Qujanaqaarlimiuna allat oqariartuutigisagut paasiartulersarmatikkitt.

Piffissaq una takkuttoq sukataarfiussaaq tamanut. Immitsinnulli piумаaffigilaarta. Aaqqiissutissanik ujartueqatigiitta, avissaartuussutaasussanik ujartuiinnarata. Demokrati, tamallu oqartussaaqataanerat upperitigu aamma attattuartigu. Kamassarmi aqqutigalugu aalajangiiniassagutta, siuttussarsiorlotalu, ajoraluartumik oqaluttuarisaanerup ataasiaannanngerujussuartumik takutippaa pissaaneq inunnut ataasiakkaanut piartulersarteq iperarneqarsinnaajunnaartumik. Inuttut nammineersinnaassuseqarneq upperigutsigu, inuit allatut isummertut aamma oqaloqatigisinnaalertigit, imaanngitsoq skærmip tunuaniit kusanaatsumik saassussiniaalluta.

Taamaaliunngikkaluarluta angusaqarsinnaavugut. Angusassagummi oqaloqatigiinnikkut annertunerpaajussapput. Tamatta isummagut inissaqarlik. Imaanngitsoq allatut isummeratta illuaniittut isumaat ajortuusut.

Sorpassuit oqalugiaammi, politikkikkullu suliassarparujussuit tamakkerlugit angumererusunnaraluarput uani eqqaassallugit. Inatsisartut ataatsimiinnerput aallartippoq, qularnanngilaq siammasissorujussuarmik oqallittarumaartugut.

Taamatut oqaaseqarluta Atassummiit qujavugut.